

65.321.8

С 76
46981

Коми республиканская
Библиотека им. В. И. Ленина
КРАЕВЕДЧЕСКИЙ ДЕП. АРХИВ

КОЛХОЗЧИКJАСЛЫ ВОЧАКЫВ

СодТод: Колхозjаслы да колхозчиkjаслы
выл колхобjас jылыс ВКП (б) ЦК-лөн да
СССР-са ЦК-лөн да СНК-лөн шудjас.

АБОНЕМЕНТ
Общ. библиотека Стекалөн

КОМИ ИТГАЛЕЖАНИН
Сыктывкар—1930

1812

Handwritten text on aged paper, likely bleed-through from the reverse side. The text is mostly illegible due to fading and bleed-through, but some words are discernible, including "MAY", "JUN", "JUL", "AUG", "SEP", "OCT", "NOV", and "DEC".

65.321,8

C76

339 к. 3 ч.

C-76

~~8183~~

Иробарэно
1980.

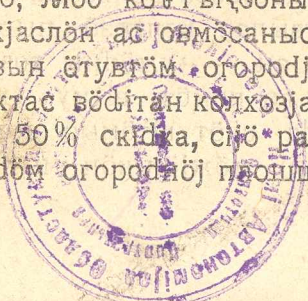
АБОНЕМЕНТ
Бюл. Центр. Библиотекалөн

Колхозјаслы конкӯодјас сетом јылыг.

ВКП (б) ЦК-лөн шуом

1. Щөктыны СССР-са ЦК-лы да Совнаркомлы: а) мездыны вот мынтөмыг кык во кежлө колхозјасын став отувтөм ужалан скөтыг (вөвјасыг, волјасыг да с. в.); б) мездыны вот мынтөмыг кык во кежлө мөсјасыг, порејасыг да ыжјасыг, кодјасөс отувтөма колхозјасө, либө көтө вичгөны колхозникјаслөн ас јовмөсаныс; в) колхозын отувтөм огородјасыг да пунктас вөбитан колхозјаслы вөчны 50% скидка, сүө рајонас лөгөдөм огородлөј прощадјасыг

46981

doxod норма серті. Өтүвтөм оғо-
podјас да пунктас вөдитан кол-
хозјас улө выльыг вөчөм площ-
щадјас мездыны віңму вотыг
кык во кезлө; г) тајө шуөмјас
сертіыс чінтыны 1930-31 воын
общөј суммасө віңму вотыслыг.

2. Цөктыны СССР-са СНК-
лы, медем ЦК-лыг таво кол-
хозјасөс 500 мільон шайт вылө
кредітујтөм јылыг јанвар 5 лун-
га шуөмсө вөлі нуөдөма олөмө.
Колхозјасөс овмөс боксаң кок
јылас сувтөдөм куза: а) кад
кежлө мынтытөм ужјөзјас мын-
төм, кодјасөс вөлі богтлөмаөг кол-
хозө пырыг овмөсјас, сиз-жө
кад кезлө мынтытөм ужјөзјас
мынтөм, кодјасөс колхозыс бог-
төма ас вылас колхозө пырыг
крезтанасаң, — нужөдны хоҗај-
ственнөј во помөз, віңму уҗа-
лөмыг да скөт віңөмыг doxod
воөм серті нөжјөнікөн мынтө-

мөн; б) шыбытны колхозникјас
 вылыг ужджөзсө ви́зму јуклөм ку-
 ға, кодөс нуөдөма колхозас пыр-
 төз; в) шыбытны став штраф-
 јассө да судөн пунктөм взыскан-
 њөјас сельхоз. повинностјас олө-
 мө пөрттөмыг, њедоимкајас мын-
 тытөмыг да с. в., кодјасөс вөлі
 пунктөма 1930 вога апрель 1-д
 лунөз колхозө пырыг крестана
 вылө; г) пажевөј капитал да це-
 левөј вкладјас уждыган төва-
 рішществојасөн да кооператсі-
 јаөн чукөртөм колө нуөдны ас-
 вөляыг, њинөм вылө оз поз, кы-
 зі мукөдтаын вөзли, лезн мыр-
 дөна чукөртөм; д) дугөдны, кы-
 зі вөвлис мукөд рајонјасын, сөм
 чөжан кассајасө вносјас мыр-
 дөн чукөртөм; е) таво кежлө
 лыфдыны помалөмөн трактор-
 јас вылө задаткі чукөртөм;
 ж) мездыны колхозјасөс кулак-
 јасыг конфіскујтөм да колхоз-

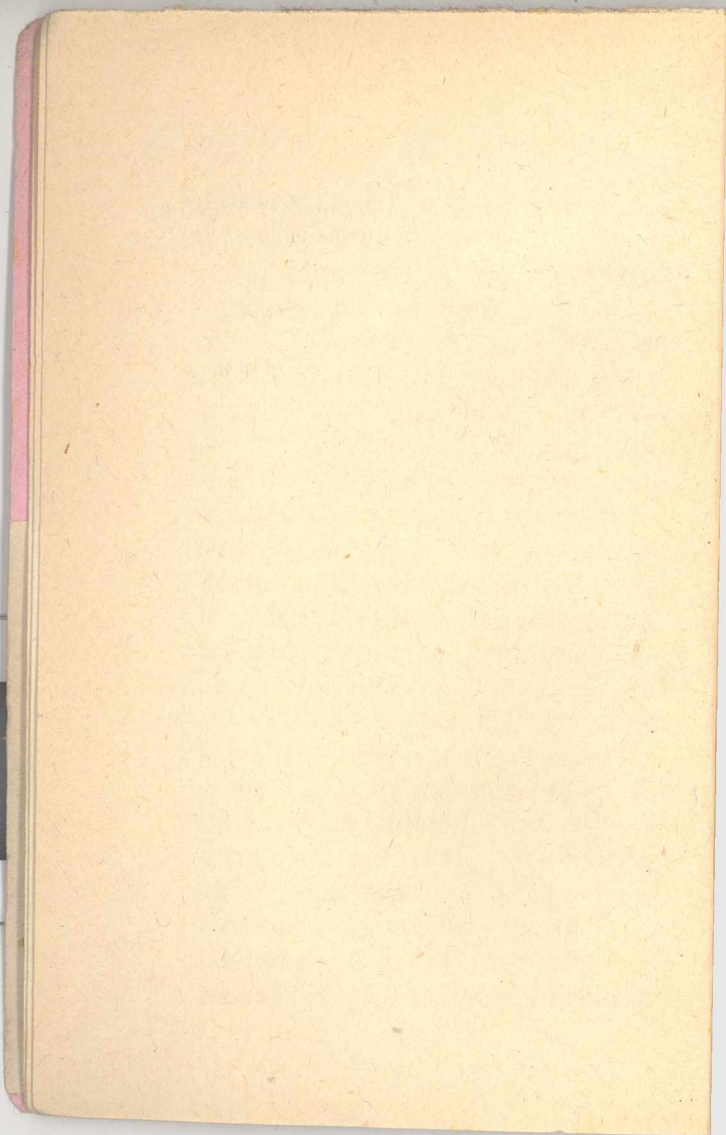
јасоҥи сөтөмөй ембурыс уҗјөзјас
мынтөмыс! үмгів бөбөҗү шылын
-қ3. Щөктыны Наркомторглы
дугдыны контракция договор-
јас куҗа начкалөм вылө мөсјас
бөстөмыс колхозјасө пырыс өтка
мөска овмөсјасыс.

Іпө4. Щөктыны Колхозцентр-
лы: а) дугдыны колхоз доходө
ыҗыд прөцент сүјөм колхоҗнык-
јасөн бокын ужалөм уҗдоныс,
закон серҗи колхоз доходө по-
җө сүјны сөмын кујим прөцент-
гаҗ дас прөцентөҗ ужалан дон-
ыс, көҗ кущөм уҗ вылын, көҗ
көні сiјө ужаліс; б) щөктыны
колхоз јасса правленөҗаслы,
мед најө оз кутны колхоҗныкја-
сөс, најө-кө көсјөны колхозын
ужалөмыс прөст кадө, өтувтөм
колхозса вөвјасөн кыскасөмыс
вөрлеҗан да мукөд уҗјас вы-
лын: секі колхоҗныклы ужалан
донгыс колөдны 40%, сiјө-кө

вердiс вöвсö колхозса көрымөн,
а ас көрымнас-кө вердiс, секи
кольöдгö 60-%.

5. Щöктыны СССР-са СНК-
лы вежны тајö шуöмыскöд тор-
јалан став воқда шуöмјассö цен-
траљнöј органјаслыг.

Вочакыв колхозникяслы

Газетјасыг тыдалө,— „Ödjö мунөмыг јурныс бергөдчө“ һи-ма Сталин јортлөн статта да „Колхозјас стрөитан ужын пар-тијалыг тувизсө зугөмјаскөд вер-магөм јылыг“ ВКП (б) ЦК-лөн быдөнлы төдса шуөмыс кыпө-дисны уна шыөдчөмјас коллек-тивизатсија уж нуөдыгјас костын. Бөрја кадјасө меным воисны уна пигмөјас колхозник јортјасгаң: щөктөны меным виңны вочакыв наөн сувтөдөм вопросјас вылө. Меным колі егкө вочакывсө гетны налы пигмөјас гијалөмөн. Сөмын сiјө ез ло позана, ун-жык пигмөјасас колхозникјас абу пасјөмаөг асгыныс адрес-јаснысө-да (вунөдөмаөг ыстыны адрессө), а колө шуны, пигмө-јасас налөн кыпөдөм вопросјас-ыс политика бокгаң интереснө-јөг мијан быд јортлы. Сегса ба-ра-жө, ме һекущөма ог вермы

кольны вочакыв геттөг сїјө жорт-
 јассө, кодјас асланыс пісмөјас-
 ын вунөдісны пасјыны адрес-
 јаснысө. Та вөсна меным лої
 колхозник жортјаслы пісмөјас
 вылас вочакывсө гетны печат
 пыр. Торја-нын окота пырыг ме
 та вылө муні сы вөсна, мыј
 тајө вопросјас сертыс ем ЦК-
 лөн вескыд шуөмјас.

I Јуалөм:

**Мыјын вужјыс өшыб-
 кајаслөн крестанскөј
 вопросын?**

ВОЧАКЫВ:

Һенөгөн гередњак дінө сі-
 бөдчөмын. Гередњакјаскөд хо-
 зајственнөј отношенњө мырдө-
 на мерајас гујөмын. Гөл кре-
 станакөд хожајственнөј смычка
 лөгөдөмсө оз поз нуөдны мырдө-
 на мерајас пыр, а колө вөчнысїјөс

середњаккөд өтсөгласө воөм пыр,
середњаккөд топыд жітөд (сојуз)
пуктөм пыр.

Өшыбка тащөмтор вунөдөмын:
колхозјас течан ужын подувыс
өніја кадө—робочөј класслөн
да гөл крестаналөн середњак-
көд капіталызмлы, торја-һин ку-
лакјаслы, паныда өтувтчөм. Кыт-
чөз кулакјасөс зырөмыс муніс
середњаккөд өтувја фронтөн вө-
лі ставыс бур. А кор өткымын
јортјас, воҙөлаһ өдјө мунөм вөс-
на, пондісны ісковтны увлаһ,
коллеktivизатсіја боксаһ ыжыд
прөчентјас бөрға вөтлысөм пон-
да кутісны середњакөс мырдөн
сујны колхозө да һинөм артыш-
төг раскулачивајтны кулакјасөс, а
мукөд дырјыс щөщ кодөс сурө
і середњакјасөс—капіталызм но-
га элементјассө зырөмыс пондіс
зугыны, середњаккөд өтувја
фронтыс разөыны. А ставыс

сijö сетö туж кыпöдны ассыныс журнысö кулакјаслы, сувтны налы бара кокјылö. Став мырдöна мерајасыс-кö бурöг да колöны классöвöј врагјасöс зырöмын, оз поз sijö мырдöна мерајассö примеңajtны середњакјас вылö, кодјас лоöны мiјан сојузњикöн. Код сурö вунöдöмaöг—кавалеристјас моз друг угкöдчылöмјасыс колöны да бурöг сöмын војнајас вылын, а коллективизатсия ужын, кодöс мi нуöдам öтвылыс середњакјаскöд,—некытчö оз шогмыны. Танi вужјыс öшыбкајаслөн крестанскöј вопросын.

Со мыј шулис Ленин јорт середњакјаскöд хоңајственнöј јитöд јылыс:

„Больше всего мы должны основываться на той истине, что здесь методами насилия по самой сути дела ничего нельзя достигнуть.

Здесь экономическая задача стоит совсем иначе. Здесь нет той верхушки, которую можно срезать, оставив весь фундамент, все здание... Действовать здесь насилем, значит погубить все дело... Нет ничего глупее, как самая мысль о насилии в области хозяйственных отношений среднего крестьянина". (Том XVI стр. 150-151).

Воцö сені-жö Лєнїн јорт шуö:

„Насилие по отношению к среднему крестьянству представляет из себя величайший вред. Это—слой многочисленный, многомиллионный. Даже в Европе, где он нигде не достигает такой силы, где гигантски развита техника и культура, городская жизнь, железные дороги, где всего лучше было бы думать об этом, — никто, ни один из самых революционных социалистов, никогда не предлагал насильственных мер по отношению к среднему крестьянству". (Том XVI, стр. 150).

Буракö гөгөрвоана-нїн.

II Юулём:

Мыҗын медеа тырыс
өшыбкажасыс колхозжас
стрөитөмын?

ВОЧАКЫВ:

Тажө боксаң медтөдчана өш-
ыбкажас кујим. 1) Колхозжас стрөи-
төмын Ленинлыг асвөлаа принт-
сіпсө торкөм: торкөма партіја-
лыг индөджассө да с. х. артел
выл устав серті асвөлаөн кол-
хозө пырөм жылыс шуөмсө.

Ленинизм велөдө—крестьяна-
өс колө вуждөны коллективизат-
сіја туж вылө асланыс окота
серті,—төдмөдны најөс колхоз-
жас коланлуннас, торја ов-
мөсжас серті колхозжаслыг пре-
имуществожаснас.

Ленинизм велөдө—крестьянин-
өс позө төдмөдны өтувја овмөс-

јаслѳн преїмушествојаснас, убе-
дїтны позѳ сїјѳс сѳмын т сек,
кор делѳ вылын сылы лоас пет-
кѳдлѳма—колхоз буржык торја
овмѳс сертї да выгѳднѳжык,
колхоз сетѳ туж гѳл да шѳркоѳ
о лыг крестанїнлы мездѳдчыны
щыгнїсѳ пѳт олѳмыг.

Лѳенїнїзм велѳдѳ—таыг ѳт-
дор кушѳмкѳ мукѳд условїјѳс-
ѳн колхозјас оз вермыны лоны
јонѳс.

Лѳенїнїзм велѳдѳ—ѳтувја ов-
мѳсјас їскусственнѳја лѳгѳдѳм,
колхозѳ пырны мырдѳн щѳктѳм
—вајѳдѳ вывтї омѳл торјасѳ,
вермас сѳмын бергѳдны кре-
станаѳс кольѳектївїзатсїја тужѳд
мунѳмыг. Тајѳ нѳл правїлѳ
сертныс ї вермїс сѳмын лоны
колхозјаслѳн ѳдјѳ соѳмыс, вѳ-
чѳм успехјасыс.

Сѳмын код сурѳ мїјан јорт-
јас костыг вунѳдїсны тајѳ пра-

вилөжассө да пондисны лоны
 вывти терыбөг, вөтлысны кол-
 лективизатсия бокгаң сөмынгы-
 рыг лыдпасјас бөрға, кутисны
 мырдөн-сорөн лөзөдавны кол-
 хозјас. Тащөм „політикаыд“,
 ферт, регыд і мытчөдіс асгыс
 һекытчө туйтөмлунсө.

Со мыј шуө ленинизм ас вө-
 ля серті колхозјас стрөйтөм
 јывгыс:

„...Сейчас наша задача—переход
 к общественной обработке земли,
 переход к крупному общему хозяй-
 ству. Но никаких принуждений от
 советской власти быть не может;
 никакой закон к этому не принуж-
 дает. Сельско-хозяйственная **ком-
 муна** основывается **добровольно**, пе-
 реход к общественной обработке зем-
 ли может быть только **доброволь-
 ным**, ни малейшего принуждения
 не может быть и законом не допус-
 кается. Если бы кто-либо из вас
 такие принуждения наблюдал, то вы
 должны знать, что это злоупотреб-

ление, что это нарушение закона, которое мы всеми силами стараемся исправлять и будем исправлять". (Том XX, часть 2, стр. 320).

Вождь:

„Лишь в том случае, если удастся на деле показать крестьянам преимущество общественной, коллективной, товарищеской, артельной обработки земли, лишь если удастся помочь крестьянину, при помощи товарищеского, артельного хозяйства, тогда только рабочий класс, держащий в своих руках государственную власть, действ. докажет крестьянину свою правоту, действит. привлечет на свою сторону прочно и настоящим образом многомиллионную крестьянскую массу. Поэтому значение всякого рода предприятий по содействию товарищескому, артельному земледелию нельзя преувеличивать. Мы имеем миллионы, разбросанных, распыленных в глуши деревень, отдельных хозяйств... Лишь когда **практически на опыте**, близком для крестьян, будет **доказано**, что переход к товарищеско-

му, артельному земледелию необходим и возможен, лишь тогда мы вправе будем сказать, что в такой громадной крестьянской стране, как Россия, по пути социалистического земледелия сделал серьезный шаг". (Том XVI, стр. 392).

Важодам нощта өти места Ленин нигажасы:

„Поощряя товарищества всякого рода, а равно и сельско-хозяйственные коммуны, представители советской власти не должны допускать ни малейшего принуждения при создании таких. Лишь те объединения ценны, которые проведены самими крестьянами по их свободному почину, и выгоды коих проведены ими на практике. Чрезмерная торопливость в этом деле вредна, ибо способна лишь усиливать предубеждения среднего крестьянства против новшеств.

Те представители советской власти, которые позволяют себе употреблять не только прямое, но хотя бы и косвенное принуждение, в целях присоединения крестьян к

коммунам, должны подвергаться
строжайшей ответственности и от-
странению от работы в деревне“
(том XVI, стр. 159).

Буракö гөгөрвоана-нын. Оз
ков доказывайтны, мыҗ партия
кутас чорыда нуөдны олөмө Ле-
нын јортлыг тајө indödjassö.

2) Kod-гурө торкісны кол-
хозјас стрөитөмын СССР-са тор-
ја районјасын аслыс гама ус-
ловіјөјас арталөмсө. Вунөдісны,
мыҗ СССР-ын ем зев уна пө-
лөс аслыс гама економикаа да
культура боксаң торјалана об-
ластјас. Вунөдөмаөс, мыҗ тајө
областјас костас емөг воҗын
муныҗас-і бөрын кысгыҗас-і.
Вунөдөмаөс, мыҗ колхозјас стрө-
итан өдјасыс да метөҗасыс оз
вермыны лонь өткөдөс мөда-
мөд сертыс торјалана тајө об-
ластјасас.

„Было бы ошаккой, шуо Ле-
нин, если товарищи просто

Обл. Центр. Библиотека
— Сыктывкар —

по шаблону списывали декреты для всех мест России, если бы большевики коммунисты, советские работники на Украине и на Дону, стали бы без разбора, огулом распространять их и на другие области"... ибо „Мы ни в коем случае не связывали себя единообразным шаблоном, не решаем раз-навсегда, что наш опыт, опыт Центральной России, можно перенести целиком на все окраины“. (Том XVI стр. 106). Возд Лєнін жорт шуѳ:

„Центральную Россию, Украину, Сибирь шабло низировать, подчинять известному шаблону, будет величайшейглу постью“. (Том XVIII, стр. 143).

Лєнін жорт обязывајтѳ Кавказса коммунистјасѳс гѳгѳрвоѳны ас республикалыс аслыс сама условіѳјассѳ—чтобы

„Поняли своеобразие своей республики в отличие от положения и условий РСФСР,, необходимость не копировать нашу тактику, а обдуманно видоизменять ее примени-

тельно к развитию конкретных условий“ (т. XVIII, ч. 1., стр. 200).

Буракö гөгөрвоана-нын.

Леңин јортлөн тајö indödјас сертыс мијан партјалөн ЦК „коллективизатсја öдјас јылыг“ аслас шуöмын (виқöd таво јанвар 6 лунга газет „Правда“) коллективизатсја нуöдан öдјас боксаһыс, јукіс СССР-öс кујим пелö, сетыг—Войвыв Кавказын, Среднеј Волгаһын да Нижнеј Волгаһын — коллективизатсја боксаһ кыз ужсö поғö помавны 1931 вога тулысын; һаһ вöдитан степнөј областјасын—Україна, ЦЧО, Сібыр, Урал, Казакстан да с. в.—поғас ештöдны 1932 вога тулысын, а мукöд областјас вермасны һужöдны коллективизатсјасö пјатілетка помöғыс, либö мöд ногөн-кө шуны 1933 воғз. Гөгөрвоана, буракö!

А мый артмис збыльвылас?
 Вөлөмкө откымын жортјас код-
 зісны коллективізатсја вужын
 медвоқда успехјаснас да вуно-
 дісны Ленинлыг индөdjассө да
 ЦК-лыг шуөмсө. Мөскуа об-
 лагт, ликорадкаөн вісіг тырји-
 моз коллективізатсјаын гырыс
 лыдпасјас бөрга вөтлыгөм мо-
 гыс, пондіс чүjdөдны ассыс
 ужалыгјассө сы вылө, мед ескө
 помавны коллективізатсјасө
 дыр пыфди-нын кујим воөн (1932
 во помаөіг кежлө). ЦЧО, мукөdjасыс
 медем не колтчыны“,
 кутіс чүjdөдны ассыс ужалыг-
 јассө— ештөдны коллективізат-
 сја 1930 во жынјас, көв ескө
 сылөн і вөлі-на сіjө уж вылас
 ещавылө кык во-да (1930 во
 пом). А Закавказјө да Туркес-
 тан асланыс вывті зілөмөн—
 вөтөдны даj ордјыны воқын
 муныг мукөd рајонјасөс — пон-

дiсны нуöдны сещöм вiз, медем егкö ештöдны коллективизатсиясö „меджеңыд строкөн“, кöт егкö i ронь ноль во-на налөн сы вылö ем да (1933 во пом).

Ферт, сесга, ташöм „скоропалытьельнöй“ ödjасыд коллективизатсиялы тырмытöм подува районјасас (кытöнi бостгöмаөг „вöтöдны дај колны“ воқö муныг районјассö) вайödöмаөг сы выјöз, мыј ковмiс нуöдны i административнöй нажим. Медем кöт мыј, а содтыны коллективизатсия нуöдан ödjассö, сещöм районјасас бостгöмаөг мырдөн сујны крестанаөг колхозјасö.

Ташöм торјасгыс артмöм результатјасыс быдөнлы-нын тöдса. Гарчiкыл зугјассö, кодјас артмiсны сещöм областјасас, лоi вескöдлыны ЦК-лөн сетчö су-былöмөн.

Тати мөд өшыбка колхозјас строитөмын.

3) Торкісны Леңинлыг тујвізсө: колхозјас строитөмын оз поҕ воҕө четчыштны, кор вөчөмторјассө абу-на подјөма (закрепитөма). Торкісны Леңинлыг тујвізсө — оз поҕ панјыны массалыг воҕө мунөмсө, оз поҕ декретјасөн воҕө јөткыны массаөс, оз поҕ торјөдчыны массаыг, а колө мунны өтвылыг массаыскөд да нуөдны сјјөс воҕө, ваяөдны сјјөс мјјан лозунгјас динө да отсавны сылы—массаыслы, аслас опыт вылын гөгөрвоны мјјан лозунгјаслыг вескыдлунсө.

„Когда Петроградский пролетариат и солдаты Петроградского гарнизона брали власть, — шуө Леңин,—они прекрасно знали, что для строительства в деревне встретятся большие затруднения, что здесь надо итти бо-

лее постепенно, что здесь вводить декретами узаконениями общественную обработку земли было бы величайшей нелепостью, что на это могло пойти ничтожное число сознательных, а громадное большинство крестьян этой задачи не ставило. Поэтому мы ограничивались тем, что абсолютно необходимо в интересах развития революции: ни в коем случае не обгоняя развитие масс, а дожидаясь, пока из собственного опыта этих масс, из их собственной борьбы вырастет движение вперед". (Том XV, стр. 538, 539).

Лєнїн індодјас серті-
 ыс ЦК аслас постановленнө-
 ын — „Колькєтївїзатсїја өдјас
 јылыс“ (Вїзөд „Правда“ јанвар
 6 лун, 1930 во) шуїс:

а) „колхозјас стрөїтөмын мед-
 га главнөј формаыс өнїја кадө
 лоө е-х. артель;

б) сывөсна колө лөгөдны прї-
 мернөј устав е-х. артельлыс, кыз

главнөй формалы колхозјас стрөитөмын;

в) мијан практическөй ужын некущөма оз поъ леъны вывганъ „декретјасөн“ колхозјас стрөитөм да коллективизатсијаны вөрсөм.

Тайөс колө гөгөрвоны: мијанлы өнi оз ков нуөдны виъ лөсөдавны коммунајас, а колө бостны виъ с-х. артель вылө, кыъ главнөй форма вылө колхозјас стрөитөмын; оз поъ леъны артель вывгi вескыда четчыштны коммунаө; оз поъ кредитаналыс колхозјасө мунөмсө вежны „декретјас“ сертi найөс колхозјасө суйөмөн, „колхозјасө суйөмөн, „колхозјасыс вөрсөмөн“.

Гөгөрвоана, буракө!

А мыј артмис збыльвылас?

Вөлөмкө, мијан өткымын јортјас кодзыштөмаөс коллективи-

затсија туй вылын лоом успех-
 јаснас да вунөдчөмаөг Лъенин
 индөдјас јывгыс-і, ЦК-лөн шуом
 јывгыс-і да г-х. артелјаслаңо
 крестаналыг мунөмсө органи-
 зуйтөм пыдди тајө јортјасыс
 пондөмаөг крестана торја ов-
 мөсјассө вескыда „вужөдавны“
 коммуна уставјас вылө. Артеля
 формасө подјөм (закрепитөм)
 пыдди пондисны мырдөн „өтув-
 тавны“ посни скөт, курөг-зоқөг,
 вузөс вылө продуктајас геттөм
 скөт, оланінјас да с. в. Тајө
 некытчө туйтөмторјас помыг
 артмөм результатјасыс өни төд-
 са быдөнлы. Коммунајас, ферт,
 ез вермыны лөгөдны, сы пыд-
 ди леқисны асланыс кыг уна
 г-х. артель. ферт, колыны ескө
 „бур“ резолутсијажас, да сөмын
 мыј төлкыс наыг?

Тани којмөд өшыбка колхоз-
 јас стрөитөмын.

III Јуалом:

Кызі вермісны лоны
тајө өшыбкајасыс да
кызі ковмас партіјалы
најөс вескөдлыны?

ВОЧАКЫВ.

Најө—өшыбкајасыс — артміс-
ны колхозјас стрөйтөмын мјан
өdjө воқөлаң мунөм помыс. Во-
қө мунөмыс кор-гурө бергөдө
јурјас. Сетыс, овывлө, чужө-
ны асвылө вывті ыжыд надеја
лептөмјас да вывлаңө пыр леп-
төмјас (азнајство). Торја-нын
сещөмыс вермө лоны власт бер-
дын сулалыс партіјаса пред-
ставительјаслөн. Торја-нын се-
щөм партіјаыс представительјас-
лөн, кущөм мјан партіја, вы-
ныс і авторітетыс сылөн зев

ыжыдөг-да. Тани вермас лоны, кыҕ шуласны, комчванство, кодкөд вермаэліс Љеһин. Тани вермас лоны декретјасөн да резолютсіјјасөн быдтор вөчны вермөмлы ескөм. Тани вермө кыптыны опасност—партіјалыг револютсіоннөј меропріјатіјөјассө міјан ыжыд страна пыцкын, кущөм-гурө пельөсјасын партіјаса өткымын представітельјасөн чіновык гама декретјасөн вежөм. Ме тани інда ог куш сөмын места вывса ужалыгјас вылө, торја областјасын ужалыгјас вылө, а вегіг щөщ і ЦК-са өткымын шленјас вылө.

„Коммунистическое чванство,— шуө Љеһин,—значит то, что человек, состоя в коммунистической партии и не будучи еще оттуда вычищен, воображает, что все задачи свои он может решить коммунистическим декретированием“ (том XVIII, часть I, стр. 384-385).

АБОНЕМЕНТ

Обл. Центр. Библиотека

— Сыктывкар

Со, татыг і петісны օшыбка-
жасыс колхозжас стрօитօмын да
партїялыг тужвїсօ зугօмжасыс
колхозжас стрօитан ужын.

Мыжын опасностыс тажօ օшыб-
кажасыслօн да партїялыг туж-
вїсօ зугօмжасыслօн, пондасны-
кօ лоны сещօмжасыс і возօ ка-
дын, оз-кօ ло најօс регыдօн да
зїкօз бырօдօма?

Опасностыс тані сыын: најօ
тажօ օшыбкажасыс—важօдօны мї-
жанօс вескыд тужօд колхозжас-
лօн посњаммօмлањ, середњак-
кօд орօдчօмлањ, гօль крестан-
налօн, котыртчօм пыџдї, ра-
залօмлањ, мїжан раджасын шаж-
пажօ вошօмлањ, мїжанлыг сот-
сїализм стрօитօм куза став уж-
сօ омօлтчօдօмлањ, кулакжасօс
вильг кок жыланыс сувтօдօм-
лањ, Жењыда шуօмօн, тажօ
օшыбкажасыс вермօны тожыштны
мїжанօс основнօј крестанскօј

массакөд топыд жітөд пунктө-
мыг пролетариат диктатура жөн-
мөдан туј вылыг, вайөдөны сійө
массаыскөд орөдчөмө да про-
летариат диктатура пазөдан туј
вылө.

Тажө опасностыс пондїс төд-
чыны-нын февраль төлыг мөд
жынјас, бурещ сійө кадө, кор
мыј-мындакө јукөныс мијан
јортјас пıыг воҕа лоөм успех-
јаснас бордјасөмөн лебісны ылө
бокө Лєњин тујыг. Партиялөн
ЦК пыдди пунктис тајө опасност-
сө да щөктис Сталинлы колхоз-
јас стрөйтөм јылыг торја стат-
та гижөмөн өлөдны вывтиагны
пондыг јортјассө. Код-сурө чај-
төны, Сталин гижис „Ödjө мунө-
мыг јурныс бергөдчө“ статтасө
куш сөмын аслас воҕмөстчөм
герти. Тајө, дерт, абу сїз. Ми-
јан ЦК-ыс абу сы былө, ме-
дым егкө, көт мед код сїјө ез

вөв, лезны сижос куш сөмын аслыс воҗмөстчыны тащөм делажасын. Тажө вөлі ЦК-лөн з в пыҗди пырыг нуодан разведка. Кор пондис тыдавны жуҗтаыс-и ыҗтаыс ошыбкажасыслөн, ЦК аслас став авторитет вынөн нуҗжавтөг чорыда кучкис сижө ошыбкажас куҗаыс—јөзөдис 1930 воө март 15 лунга асгыс знаменитөј постановленьнө.

Гөкыд сувтөдны вывти өдзөмөн котсртігөн да индыны вегкыд туж вылө јөзөс, кодјас јур воштөмөн төвзөны гуранлаң. Но мијан ЦК сижөн і шусө Лезнын партијалөн Центральнөј Комитетөн, мыј сижө вермө венны і не тащөм-на гөкыдторјас. Сижө венис-нын кызсө тајө гөкыдторјасыслыг.

Гөкыд сувтөдны тащөм пөрајасас партијалыг зонь отрадјас котыртөмыг, бергөдны вес-

кыд туј ылы да перестроитны ассыныс раджассо вермагом ылы. Но мијан партија сижон і шуго Ленин партијаон, мыј сижо аслас пелькунон вермо венны тащом гоқыдторжассо. Сижо веніс-нын кызсо тајо гоқыдторжыслыг.

Медгаыжыд делөыс тани сыын, мед ескө признајтны ассыс ошыбкажассо да адыны ас пыщыс колана ын зикоз быродны вочом ошыбкажассо жеңида строкон. Ошыбкажас признајтөмыс полөм, аскрификаыс полөм, регыдон да чорыда ошыбкажас векодны косытом, —со кытөні медеа главнөј гоқыдторжыс. Колө сомын венны тајо гоқыдторсо, колө сомын бокө вештыны некущом подувтөг гырыс лыдпаса заданөјас да бјурократ моз кантсельаријаын пукаломон вывти уна да одјо вочны кос.

жөм, колө сөмын беркөдны ас-
гыс ужгамсө колхозјас котыр-
төм да вынмөдөм бокгаң мог-
јас вылө, секи өшыбкајасыслөн
оз кол весиг и вужөрыс. Кызсө
тајө опаснөј сокыдторјасыслыс
партия венис-нын, мөднөгөн чајт-
ны абу некущөм помка.

„Все революционные партии,—
шуө Ленин,—которые до сих пор
погибли, погибли оттого, что за-
знавались и не умели видеть, в чем
сила, боялись говорить о своих
слабостях. А мы не погибнем, по-
тому что не боимся говорить о сво-
их слабостях и научимся преодоле-
вать слабости“ (Том XVIII, часть
II, стр. 59).

IV Јуулөм:

Парзїјалыг тујвігсө
 ғугөмкөд вермасөмыс
 оз-ө ло бөрө мунөм,
 бөрөнїтчөм?

ВОЧАКЫВ:

--ҕерт, оз. Бөрөнїтчөм
 жылыг тая вермасны сорнїтны
 сөмын сещөм јөз, кодјас
 воқо вылө өшыбка вөчөмсө
 да ғугөмсө лығғөны воқо му-
 нөмөн, наступленьнөөн. Воқо
 мунөм ғугөмөн да өшыбкајас
 вөчөмөн,—лөсыд „наступлень-
 нө“ лоө, нїнөм шуны! Віғму
 арғельсө мї выдвінїтїм колхоз
 двїжењнөын сурөса форма пығ-
 ді өнїја кадө да сетїм сылы
 нога устав, колхоз течан уҗ-
 нас веккөдлөм вылө. Бөрөнїт-
 чам огө-нө мї тајө ҕелөвыс?
 ҕерт, огө.

Өнiжа кадö колхоз течöмлы сурöсас, подулас ми выдвинiтим робочöй класслыс да гөл крестаналыс шөркөдфема олыскöд jитöд jонмöмсö. Бөрынтчам огөнö ми таяö торгыс? Огöй, ферт.

Өнiжа кадын практыческöй уж нуödöм выlö ми лептим лозунг бырöдны кулакöс, кыç классöс. А бөрынтчам огөнö ми таяö делöгыс? Ферт, огöй!

1929 вога январ төлысын-на колхоз течöмлөн öдыс торjöдiс Совет Соjузöс торja группаяс выlö да секи-нин кутiс төдчыны көни да мыjödjö вермам нуödны таяö ужсö. Бөрынтчам огөнö ми таяö делöгыс? Ферт, огöй! Көн-нө ескö сөгга тани парвi-жалөн бөрынтчöмыс, „отступленьнöыс“?

Мижанлы колö мед, öшыбкаjас да çугöмjассö вöчыс jöзыс öт-кажитчасны асланыс öшыбкаjа-

сыг, мед головоѳапјас вешјас-ны аслас головоѳапствоалөмгыс лєнїнїзм поѳїтсїја вылө, мї көсјам төдны, јона-ө өdjө мї кутам вермыны тајө торјассө вөчөмөн збылыг наступajtны классөвөј врагјас вылө. Лоө оз тајө бөрө мунөмөн? сьерт, оз. Тајө сөмын лоө мыј, мї тырвежөрөн көсјам нуөдны наступлєнњөсө, а не головоѳапјас моз ворсны наступлєнњөнас.

Оз-өмөј тыдав, мыј сөмын „шужавыв“ вежнөдлыгјас вермөны партїјалыг установкасө донјавны кыңї, бөрынњтчөм, „отступлєнњө“. Бөрынњтчөм јылыг сөрыг јөзыд еща вылө-нїн кык помка оз гөгөрвоны: 1) најө оз төдны наступлєнњөыслыг законјассө. Најө оз гөгөрвоны, мыј богтөм поѳїтсїјајассө јонмөд-төг наступajtөмыд воө провалө, ачыс пазалө. Кор-нө вермө ло-

ны бура наступајтöмыс, шуам көт, војеннöј делöын? Кор јöзыс оз сöмын воқö мунны, а јонмöдöны, зилöны јонмöдны бостöм почитсијаяссö, јонмöдны да лөгöдны асгыныс выннысö обстановка лöм сертиыс, вайöдны резервјас. Мыј вöсна-нö тајö ставыс колö? Мед вермim дöмны вогса инјассö, прорывјассö, мед вермim гарантирујтны астö да сы серти лөгöдчыны врагöс қикöқ бырöдöм вылö. 1920 вога польскöј војскалөн öшибкајасыс (делö вылас-кö сöмын војеннöј бокгаң виқöдны, сы вöсна i лоi, мыј најö сек ез кутчигны тајö правилöјас бердас. Сöмын тајөн i позö вiставны мыј најö пыравлисны Кијевöқ, а сесга быт лоi бөр iсковтны öтпырјö. Сöветскöј војскалөн öшыбкаыс 1920-öд воын (сиқ-жö-кö куш војеннöј бокгаң виқöдны) лоi си-

жөн, мыҗ најө Варшава вьлө
 наступајтгөн мөдпөв вөчисны
 полякјаслыг өшыбкасө. Таҗи-жө
 колө шуны і классөвөј тыш
 фронт вылын наступајтан за-
 конјас јылыг. Оз поҗ нуөдны
 наступленьө классөвөј враҗа-
 сөс бырөдөм куҗа богтөм по-
 зитсијајассө јонмөдтөг, а сгы d
 вынтө выльпөв лөгөдтөг, пере-
 группирүттөг, фронт дорө ре-
 зервјас кыскытөг. Став фелө-
 ыс сы сајын, мыҗ головапјас
 оз гөгөрвоны наступленьөыс-
 лыг законјассө. Став фелаыс
 сы сајын, мыҗ партија бура гө-
 гөрвоө тајө торјассө дај пөртө
 олөмө.

2) Најө оз гөгөрвоны наступ-
 леньөыслыг классөвөј прірода-
 сө. Најө сөмын горзөны на-
 ступленьө јывгыс. А кущөм
 класскөд да кущөм класс вьлө
 наступајтөм јылыг? Сіктса ка-

піталізм нога элементјас вылө
 наступленьӧсö мі нуодам ге-
 рефнаккөд жітчөмөн, сы вöсна,
 мыј сөмын таногөн наступајтө-
 мөн мі вермам победітны, вер-
 мыны. Кыз-нө ескө, наступлень-
 ӧ вылө кыскөм отрадјасыс-кө
 кутасны кежны асланыс туж вы-
 лыс да бергөдчасны-кө паныд
 міјан сојузніклы—середнаклы?
 А міјанлы-өмөј быд сікас на-
 ступленьӧ колө, а оз өті тө-
 дана класс вылө, өті төдана
 класскөд жітчөмөн? дон-Кіхот
 сізі-жө чајтліс врагјас вылө на-
 ступленьӧ вөчөмөн, мельніча
 вылө атакаөн мунігөн. Сөмын тө-
 дам, сіјө плешсө ассыс поткө-
 діс, тајө позо-кө шуны, наступ-
 леньӧас

V Жуалом:

Вескыдвывсаыс алі
шужавывсаыс өні мiжан
медыжыд опасностыс?

ВОЧАКЫВ.

Медыжыд опасностыс мiжан
—вескыдвыв кежөм. Вескыдвыв
кежөмыс мiжанлы воҗык-һин
вөли даҗ өни-на колө медыжыд
опасностөн. Оз-ө таҗи урчитө-
мыс паныда ло 1930 во
март 15-өд лунга ЦК поста-
новленьөса тезисҗаслы, көни
шугө мыҗ „шужавыв“ веҗиң-
тыҗаслөн өшыбкаҗасыс өни мед-
јона падрөдөны колхоз течөм-
лы? Оз. Паныда лоны оз вер-
мы. Фелөыс сен, мыҗ „шужа-
выв“ веҗиңтыҗаслөн колхоз
течан уҗын өшыбкаҗасыс лөгө-
дөны бур обстановка вескыдвыв
кежөм пагкалөмлы да јонмөмлы.

Мыҗ понда? налөн өшыбкажа-
 сьс мөдногөн петкөдөны парти-
 жалыг тувіҗсө да сійөн. Најө
 увтыртан фелөсө кокнөдөны, а
 сіҗ-кө і вескыдвыв кежыҗаслыг
 тышсө вескөдөны партија руко-
 водстволы паныд.

Сөмын партијалыг руковод-
 ствосө увтыртөмөн і вермөны
 пагкөдны вескыдвыв кежыҗас
 партијалы паныда тышсө. Под-
 увсө увтыртөмыслы вескыдвыв
 кежыҗас ордө бетөны „шужа-
 выв“ вежінтыҗас, налөн өшыб-
 кажасыс-да. Тапонда, мед ескө
 бура вермім вермагны, вескыд-
 выв кежыг оппортуністјаскөд,
 колө, вермыны өшыбкажассө
 „шужавывса“ оппортуністјас-
 лыг. „Шужавыв“ вежінтыҗас,
 таҗ-кө, лооны вескыдвыв кежыҗ-
 аслы сојуҗнікјасөн. Танога ас-
 лыс гама жітөдыс „шужавыв“
 оппортунізмлөн—вескыдвыв оп-

портунизмкөд. Тажө жітөд герті-
ыс і колө віставны сіјө фактсө,
мыј шујгавыв кежыгјас зев
частө сорнітлөны веккыдывв ке-
жыгјаскөд жітчөм жылыс. Тажөн-
жө поғө віставны сіјө аслыс
сама шыөдчөмјас жылыс, көні
мыјкө-мында јөзыс „шујгавыв-
салөн“ јешщө төрыт-на вөлі
„нуөдөны“ наступленьнө, а та-
лун-нын кінысө өшөдөмөн шуө-
ны, колө-пө бөрынтчыны ку-
лакјаслы паныд мунөмсыд. Мед
јона торјаланыс өніја кадын,
мед аслыс сама торјыс сіјө, мыј
„шујгавывса“ өшыбкјаскөд
тышкагөмыс өні мјанлы лоө
подувса условіјөөн, аслыс сама
формаөн веккыдывв кежыс оп-
портунизмкөд тышкагөм вылө.

У! Јуалом:
Кыңи донжавны откы-
мын крестаналыг кол-
хозыг петомсө?

ВОЧАКЫВ:

Оти част крестаналон колхозыг петомыс висталө, мыж бөржа каднас чужисны абу тыр вына колхозјас да сижон, модногон-кошуны—колхозјас весасөоны от-модарө катлагыг (неустойчивө) элементјассыс. Тажө висталө пөлтчөм колхозјас бырөм жылыг да крепыд колхозјас колөм жылыг да најө јонмыны заводитөм жылыг. Ме ногон, тајө зик нормальнөј јавленьө. Откымын јортјас та вөсна отчајаньөө вооны, паныкө узөны да тиралиг тырји кутчөоны пөлтчөм прөчентјасө. Мукөдыс лок ногон радлөны да пророчитөны кол-

хоз течан уж „пазалом“ жылыг. Тајојас кыкнаныс зев чорыда өшібајтчөны. Өткыс і мөбыс зев ылынөс бокын сулалөны колхоз течөмын марксист ногөн гөгөрвоөмыг. Колхозыг петөны медвоз, кыз шуасны—кулөм ловјас. Тајо абу учот, а тыртөм ін адзөм. Колөны оз мјанлы кулөм ловјасыс? Ферт, оз ковны. Ме думајта, војвыв кавказсајас да украинечјас вескыда вөчөны, кор разөны—распускајтөны кулөм лола колхозјассө да на пырди котыртөны збыль ловја да збыль крепид колхозјассө. Таңнад сөмын воө колхоз течөмыд. Төдөмыг, кымын өдјө лоө вештөма сещөм вреднөј элементјассө, сөмын бур колхоз течөмыдлы. Сегса колхозыг петөны өткымын качајтчыгјас, кодјасөс оз поз шуны өтдор јөзөн һі кулөм лов-

јасөн. Тајас лооны сещөм крестана, кодјасөс ми егө-на вермөј талун убеџитны асланым вескыд уж жылыг, но төдөмыг најөс ми аски убеџитам. Најөлөн мунөмыс, көт і временнөј, а зев јона төдчө колхоз течан уж омөлтөмлаңө. Тапонда өни колхозјас воңын сулалө зев ыжыд мог—вермасны тајө качајтчан элементјас вөснаыс. Сіңкө өти часть крестаналөн колхозыг петөмыс абу-на ставнас омөльтор. Кулөм ловјас да чуждөј элементјасыг колхозөс прөстмөдөмыс јонмөдө да здоровмөдө колхозјасөс.

Төлыг сажын ми вөлі лыџдам чернөвөј областјасыг 60% коллективізірујтөмөн. Өни зев лөыда төдчө, кутам-кө ми артавны сөмын зумыджык колхозјасө—тајө лыдпасыд, џерт, ыжыд лөө. Кущөм сурө јөз петөм бө-

рас-кө колхоз төчөмлөн җернө-
вөј областјасын лыдпасыс зу-
мыда сувтас 40% ыло, — а тајо
мі, җерт, збылмөдам, — сјјө-һін
өһіја кадө лоө зев ыжыд догті-
жеһһөһн колхоз течан ужад.
Ме богта җернөвөј областјас-
лыг шөрпөлөс лыдпассө бура
төдөмөн, мыј такөд щөщ мјјан
емөг торја рајонјас, көһи нуө-
дөма дорыв коллективізатсја
да тајо лыдпасјасыс сен воһны
80-90%. Җерновөј областјасын
40% коллективізірујтөмыс віг-
талө, мыј мі віт вога планын
індөм воғда лыдпасјассө 1930
вога тулыс кежлө кужім тырт-
ны кык мындаһн унжык. Коди
лыгтас чінтыны СССР-ын сот-
сјалізм стрөйтөм паскалөмыг
решајтан карактерсө тајо істо-
річескөј догтіжеһһөһыслыг?

АБОНЕМЕНТ

Цэнтр. Бібліотекә

Сактыкәр

УИ Јуалом:

Бура алы омөла-нө вөчөны колебајтчан (катласан) крестанаыс колхозыс петөмнас?

ВОЧАКЫВ.

Најө омөлтөр вөчөны. Колхозыс петөмнас најө аслаыс интересјаслы паныд мунөны. Сөкыда олөмыс да пемыдлуныс петөм вылө тужсө налы сөмын колхоз сетө. Колхозыс петөмөн најө омөлтөны асыныс олөмнысө, леңөны кигыныс советвластөн бетан лготајассө да выгөдајассө.

Өшыбкајас да жүгөмјас колхоз течан ужын оз вермыны лоны помкајасөн колхозыс петөм вылө. Өшыбкајастө колө вескөдны өтувја вынөн колхо-

зыг петтөг. Сöветвлагт сijö
öшыбкајасыскöд мыј вынгыс
вермасö да бырöдныс сijö оз
ло сöкыд. Лъенiн шуö:

„Система мелкого хозяйства при
товарном производстве не в состо-
янии избавить человечество от ни-
щеты масс и угнетения их“ (том 14,
часть 1-я, стр. 49).

Лъенiн шуö:

„Мелким хозяйствам из нужды
не выйти“. (Том 15-й, стр. 378).

Лъенiн вiсталö:

„Если мы будем сидеть по ста-
рому в мелких хозяйствах, хотя и
вольные граждане на вольной зем-
ле, нам все равно грозит неминуе-
мая гибель“. (Том 14-й, часть 1,
стр. 159).

Лъенiн вiсталö:

„Только при помощи общего,
артельного, товарищеского труда
можно выйти из тупика, в который
загнала нас империалистическая
война“. (Том 16-й, стр. 375).

Лъенiн гiжö:

„Необходимо перейти к общей обработке крупных образцовых хозяйств, ибо без этого выйти из той разрухи, из того прямо таки отчаянного положения, в котором находится Россия—нельзя“. (Том 14-й, часть 1-я, стр. 169).

А мыј-нõ тајõ лоõ ставнас?
 Тајõ лоõ, мыј сузгытõм сõкыд
 олõмыс да пемыдлуныс крестана
 вермõны петны сõмын колхоз
 пыр. Сіқкõ, ферт крестанаыд
 колхозыд петõмнад оз буртор
 вõчны. Лъенін шуõ.

„Советская власть придает громадное значение коммунам, артелям и всяким вообще организациям, направленным к превращению, к постепенному содействию этому превращению мелкого, единоличного хозяйства в общественное, товарищеское или артельское“. (том 15-й, стр 391).

Лъенін вiстало:

„Советская власть дала прямое преимущество коммунам и товари-

ществам, поставив их на первое место". (Том 15-й, стр. 518).

Мыҗ тајә лоӧ? Тајә лоӧ, мыҗ сӧветвласт кутас сетны колхоз-јаслы лготајас да преимушщес-твојас. Колхозјаслы лготајас да преимушествојас сетӧмыс лоӧ машинајасӧн, тракторјасӧн, кӧј-дысӧн да мукӧд ногӧн отсалӧ-мӧн. Таыҗ ӧтдор најӧ омӧлжы-ка кутасны вотӧн облагајтчыны, налы јонжыка кутасны отсав-ны уҗӧн сетӧмӧн.

Мыҗ вӧсна сӧветвластыс се-тӧ колхозјаслы лготајассӧ да преимушествојассӧ? Сы вӧсна, мыҗ сӧмын колхоз пыр крестана вермӧны мынтӧдчыны гӧл-луныҗ, коран выҗыҗ. Сы вӧсна, мыҗ збыльвилӧ отсӧг сетны гӧл да шӧркофдема олыҗ крестана-лы ми вермам мед јон отсӧг сетны колхоз пыр. Тајә лунјасӧ сӧвет власт шуис мездыны вӧта-

лөмыг кык во кежлө отувтөм
 став ужалан скөтсө колхозјасыг
 да став мөссө, порејасөс, ыжјасөс
 да виқан пөткајасөс, көт сiјө
 колхозјас кiын, көт колхозник-
 јаслөн ас орданыс олө. Таыг
 кынзи совет власт шуис нужөд-
 ны колхозјаслыг ужјөз мынтан
 сроксө да снiмитны колхозник-
 јас вылыг став штрафсө i суде-
 бнөј взысканьөсө, кодөс вөли на
 вылө пунктөма апрель медвозза
 лунөң. Сесга совет власт шуис
 пөртны олөмө асгыс шуөмсө
 таво вылө сетны колхозјаслы
500 миллион шайт сөм. Тајө кок-
 ньөдыс мунас колхозса крестаналы
 отсөг вылө. Тајө отсөгыс му-
 нас сещөм колхозса крестаналы,
 кодјас кужисны колтчыны кол-
 хозө, кодјас калөгмисны-нын кол-
 хозса врагјаскөд тышкасөмын,
 кодјас дорј өны колхозсө
 да асланыс кiын кутисны колхоз

течөмлыг великөй знамјасө. Тајө кокњөdjасыс мунасны гөль да шөркод крестаналы-колхозњыкјаслы отсөг вылө, кодјас өнi состављајтөны мiјан колхозјасын основнөй јадросө, кодјас оформитасны да јонмөдасны мiјанлыг колхозјаснымөс, кодјас кыскасны сотсиализмө уна мильон крестанаөс. Тајө колхозњыкјассө збылыг позө шуны колхозтечан ужвывса герөјјасөн. Колхозыг петыг крестаналы—озлони тајө кокњөdjасыс. Татыг тыдалө, колхозыг петөмөн крестана вөчөны зев ыжыд өшыбка. Татыг тыдалө, мыј сөмын колхозө бөр мунөмөн најө богтасны тајө кокњөdjассө.

Уш Јуалом.

Оз-ө ков распуеітны коммунајастө.

ВОЧАКЫВ.

Оз. Оз ков дај нинөмла најөс распускајтныс. горнѣта збыль коммунајас јылыс, а не бу-магавывса коммуна јылыс. Сө-вет Сојузса зернөвөј област-јасын емөг зев уна бур ком-мунајас. Најөс колө позмав-ны да отсавны кыз вермам. Ме горнѣта сещөм коммунајас јы-лыс, кодјас нуисны ас выланыс во гөгөрса іспытањө да тыш-каігас калөгмісны, јонмісны-нѣн. Сещөм коммунајасыс ас-гыныс нѣмнысө оправдајтисны.

Неважөн котыртчөм вьль ком-мунајас вермасны дорјыны ас-гыныс олөмнысө сөмын сек, крестана отсөгөн асвөлаөн-кө најө организутчөмаөс, олөмсө-

кө ез мырдөн отувтны. Коммуна-
натө организуйтөмыд да сені уң-
тө бура нуөдөмыд—зев слож-
нөй да сөкыд делө. Гырыг, зу-
мыд коммунајас вермасны ов-
ны да быдмыны сөмын кадр
лөсөдөмөн да бур веккөдлыг-
јасөн.

Термаөмөн коммуна устав
вылө вужөмыд вермас сөмын
јөткыштны крестанатө колхозө
пырөмсыс. Сы вөсна тајө уң-
динад колө кутчөсны гөгөрбок
збылыг арталөмөн да нөтө тер-
мастөг.

Артель медкокнөд тор дај
медгөгөрвоана крестаналы. Та
понда артель өнө лөө медјона
паскалөм формаөн колхоз те-
чан уңын.

Сөмын артельјассө јонмөдөмөн
вермас артмыны подулыс ком-
мунаө паскыда мунөм вылө. Та
вөсна коммуна вермө лоны мед-

ыжыд эвеноөн колхозо муні-
гөн сөмын на мөдыежык, воэо
вылө, көт ескө сылөн формаыс
і медбур-да.

IX Жуалом:

Мыј вөчны кулакјаскөд?

ВОЧАКЫВ.

Өніөз-на мі сорытім шөр-
кофдема олыг крестана жы-
лыс. Шөркофдема олыг кре-
станін робочөј класслөн сојуз-
нык, та вөсна міјан політікаын сы
дінө колө лоны дружественнөј.
Мөдтор—кулак. Кулак—сөвет-
властлөн враг. Сыкөд бурөн
олөм міјан абу дај оз-і ло. Кулак
серті міјан політіка, сіјөс,
кың классөс, бырөдан політіка.
Сөмын тајө оз-на ло, мыј сі-
јөс мі вермам бырөдны өтздү-
көн. Тајө лоө, мыј мі ставсө
нуөдны кутам сы вылө, мед
ескө кыщавны сіјөс да бырөд-

ны. Со мыј шуö кулакјас јы-
лыг Ленин:

„Кулаки—самые зверские, самые грубые, самые дикие эксплуататоры, не раз восстанавливавшие в истории других стран власть помещиков, царей, попов, капиталистов. Кулаков больше чем помещиков и капиталистов. Но все же кулаки—меньшинство в народе... Эти кровопийцы нажились на народной нужде во время войны, они скопили тысячи и сотни тысяч денег, повышая цены на хлеб и другие продукты. Эти пауки жирели за счет разоренных войною крестьян, за счет голодных рабочих. Эти пиявки пили кровь трудящихся, богатея тем больше, чем больше голодал рабочий на фабриках. Эти вампиры подбирали и подбирают себе в руки помещичьи земли, они снова закабаляют бедных крестьян“.

(XX том, г. II сбор. 257)

Ми терпитим вѣрјуыгјасöс, че-
ранјасöс да банкірјасöс—нуö-

дiм сöмын на сертi експлоати-
руйтöм паскöдны зилöмсö топö-
дан полiтика. Сы вöсна терпи-
тим, мыј мијанлы кулак овмöссö,
сылыг производтвосö Һинöмөн
вöли вежны. Öнi ми вермам веж-
ны ссылыг овмöссö совхозјасса
да колхозјасса сiјан овмöсја-
сөн. Терпитны воқö тајö чераң-
јастö да вiрјуыгјастö Һинöмла.
Тајö чераңјассö да вiрјуыгјассö
терпитöм, кодјас сотöны кол-
хозјас, вiјалöны колхозјасын
ужалыгјасöс да торкалöны кө-
ра нуöдöмлы—лоö робочöјјас
да крестаналы паныд мунöм.

Та вöсна кулакöс, кық клас-
сöс, бырöдан полiтика колö нуöд-
ны чорыда, дорвыв, кық вер-
мöны сöмын большевикјас.

Х Јурлѳм:

Кушѳм практѳческѳј
могјас сулалѳны тајѳ
каднас колхозјас
возын?

ВОЧАКЫВ.

Медматысса практѳческѳјмог-
јас колхозјас возын — кѳза
вѳсна, кѳзан площаѳ јон-
жыка паскѳдѳм вѳсна да ку-
жѳмѳн кѳза котыртѳм вѳсна
вермасѳм. Кѳза мог да сјѳс
котыртан уж гѳгѳр ѳнѳ колѳ
јѳтны колхозјаслыс став мукѳд
могјассѳ да ужјассѳ. Тајѳ лоѳ,
мыј колхозјасѳн јонлуныс, кол-
хозјасѳн вескѳдлысјасѳн да се-
нѳ болшевтскѳј јасралѳн ужав-
ны самѳѳмыс да кужѳмыс
кутасны вѳставсыны оз
результсјас да гора чѳлѳма-

јас серті, а вескыда да кужо-
мөн көза котыртөм серті.

Мед егкө бура пөртны олөмө
тајө мөгсө, колө јонжыка бер-
гөдны колхозјасын ужалыҗас-
лыс виқөдөмсө колхозјасса ов-
мөскыпөдөмлаң, колхозјас пыщса
уж бурмөдөмлаң. Öнiөз-на кол-
хозјасын ужалыҗас вөтлыгөны
коллективизатсја нуөдөмын гы-
рыс лыдпасјас бөрса; тајө лыд-
пасјасыс оз вөлі өтлаасны збыл
коллективизатсја мунөмыскөд да
бумага вылын мунан коллекти-
визатсјакөд. Öнi тајө лыдпасјас
бөрса вөтлыгөмсө колө шыбыт-
ны бокө. Öнi ужалыҗаслөн ко-
лө јонжыка виқөдлыны колхоз-
јас вынмөдөм вылө, организатсја
бокгаңыс, колхозјасөс оформи-
төм вылө, колхозјасын колана
ужјас котыртөм вылө. Öнөз-на
колхозјасын ужалыҗас јонжы-
касө вөлі виқөдөны гырыс кол-

хозјас — „гігантјас“ — котыртом
 выло, сомьн тајо „гігантјасыс“
 унаыг пөрлөны бумага вывса
 комендатурао, кодјаслөн овмөс
 бокгаһыс сиктјасын һекущом
 подув һи вуж абу. Петкөдлан
 ужыс вөлі гоо колана збыль
 ужалөмсө. Öнi петкөдлөм бөржа
 вөтлыгөмсө колө шыбытны бо-
 кө. Öнi колхозјасын ужалыгјас-
 лөн колө јонжыкасэ вiçөдлыны
 овмөс да организатсия бокга-
 һыс сиктјасын колхозјасөс вын-
 мөдөм выло.

Бөрја кадөзыс зев омөль вөлі
 вiçөдлөма колхозјасын вескөд-
 лан ужө шөркофдема олыг кре-
 станаөс кыскөм выло. А шөр-
 кофдема олыг крестана пөвсын
 емөг зев бур војтыр, кодјас
 вермасны лоны колхозјасса ов-
 мөс кыпөдан уж вылын бур
 ужалыгјасөн. Öнi тајо тырмы-
 төмторсө мијан ужыг колө

бырöдны. Öни мијан мөг — кыс-кыны колхозјасын веккөдлан ужö буржык војтырсö шөркөд-дема олыг крестана пөвсыг да пагкөдны та вылын налыг сам-лунсö да ужавны кужөмсö.

Бөрја кадöзыс омöла-на ви-рöдлöма крестанкајас пөвсын уж нуөдөм вылө. Колян кадыс петкөдліс, мыј крестанкајас пөв-сын ужалөм медбөрö кольöма мијан ужын. Öни таяö тырмы-төмсö колö чорыда да бöрынт-чытөг бырöдны.

Öниöз-на мукөд рајонјасын коммунистјас вöли мөвпалöны, мыј најö асланыс вынөн вер-масны нуөдны колхозјас лөгö-дан мөгјассö. Та вöсна најö омöла вирöдлісны колхозјасса öтветственнөј ужö баспартіјнөј-јасöс кыскөм вылө, беспартіј-нөјјасöс колхозјасын веккөдлан ужö выдвигатөм вылө, колхоз-

јасын беспартіјнөј актїв пагкы-
да котыртөм ылы.

Міјан партіјалөн історіјаыс
петкөдліс, а колхозјас течан
колан кадыс нөшта-на петкөд-
ліс, мыј тацөм установкаыс
һинөм ылы абу вескыд. Ком-
мунистјас-кө агныс кутісны ужав-
ны, беспартіјнөјјасөс кыскытөг,
најө ескө қикөз падрөдісны тајө
ужсө. Коммунистјас-кө агнысө
бура вермісны петкөдлыны со-
тсіализм вөсна өружјөөн кога-
гөмын да вермыны коммунизм-
лыг врагјассө, тајө лоі сы вөс-
на, мыј најө кужісны кыскыны
сы ылы буржык јөзсө да бес-
партіјнөј војтырөс, најө кужіс-
ны бостны ынысө беспартіјнөј-
јас пөвсыг, најө кужісны партіја
гөгөр котыртны беспартіјнөј ак-
тївсө. Оні беспартіјнөјјас пөвсын
ужалөм куға тајө тырмытөм-

торсö колö чорыда да бöрынтытöг бырöдны.

Вескöдны тајö тырмытöмтор-
жассö мијан ужын, бырöдны на-
јöс вужааныс,—тајö-і лоö овмöс
кыпöдан туж вылö колхозжаслыг
ужсö вескöдöмыс.

Сиз:

1) Бура нуöдны гöра-кöза уж
—тащöм мијан мог;

2) јонжыка виқöдлыны кол-
хозжаслыг овмöссö вынгöдöм вы-
лö—тащöм мијан средство, кодi
колö тајö могсö олöмö пöртöм
вылö.

Ј. Сталин.

Колхозјаслы да колхозник- јаслы виль Кокъодјас

СССР-са ЦИК-лөн да СНК-лөн
постановленьё

Медым јонмөдны колхозјас-
ёс да өдөдны воқө выло кол-
лективизатсия, СССР-са цент-
ральнөј исполнителнөј комитет да
Народнөј комиссарјаслөн совет
постановитөны:

I.

1. Мездыны виқму вотыг кык
во кезлө(1930-31 да 1931-32
окладнөј војасө):

а) Став өтүвја ужалан скөт-
сө (вөвјасөс, мөсјасөс да с. в.)
колхозјасыг.

б) К ы р и колхозө өтүвтөма-
јасөс, сир-жө колхозникјасыг
торјөн вөдитан став мөсјасөс,
ыжјасөс, порөјасөс, гортса пөт-
кајасөс.

2. Пуктас вѳитыс (огороднѳ) колхозјасѳс да мукѳд колхозјасыс ѳтувја огородјассѳ виѳму вотѳн воталигѳн доходнѳј нормајассѳ чинтыны кык пѳв сїјѳ рајонас лѳгѳдѳм нормајасыс сертї.

Пуктасјас вѳѳитыс колхозјасын сїѳ-жѳ мукѳд колхозјасын огород улѳ гујѳм местајассѳ ѳѳнас мездыны виѳму вотыс кык во чѳж.

3. Тајѳ кокнѳдјас сертыс 1930-31 во вылѳ виѳму вотыс общѳј суммаыс лѳѳ чинтѳма.

4. Индыны СССР-са виѳму ужалан народнѳј комиссарїатлы да ставсојузса сельско-кѳѳајственнѳј кооператївнѳј банклы, меѳым ѳѳнас лѳѳ тајѳ вонас кредитѳтѳма 500 милѳон шайт вылѳ.

5. Колхозо пырыг овмөсјасыг ужјөзјас, а сің-жө налөн колхозо вужыг ужјөзјас мынтан сроксө ңужөдны 1930 вога нојабр 1 лунөң. Срок ңужөдөмсө лөгөдөны уждыган төваріцествојаслы сіңі, медем ужјөзыс вештыгіс мыјдакө јукөнјасөн му ужалөмыг да скөт віңөмыг докодјас бөгтөм серті.

6. Мездыны колхозо пыртөң землеустројство нуөдөм куға ужјөз мынтөмыг колхозо пырөм овмөсјасөс.

7. Мездыны колхозо пырыг крестанаөс тајө постановленьөсө лөзтөң перјытөм штрафјасыг налогјас куға да мукөд платөжјас куға законјас нарушітөмыг да өтувтчытөм крестана овмөсјаслыг мукөд објазательствојас олөмө пөрттөмыг.

8. Мездыны колхозјасӧс кулакјаслыг мырдӧм (конфискуйтӧм) кӧлуј налы гетӧм куџа ужјӧзјасыг.

9. Чорыда дугӧдны мырдӧн перјӧмыг пажевӧј взносјас да целевӧј вкладјас кредитнӧј да мукӧд кооперативнӧј тӧваршществојасӧ.

дугӧдны сиз-жӧ мырдӧн чукӧртны вкладјас гӧм чӧжан кассаӧ.

10. Тажӧ кӧџажственнӧј во помагтӧџыс дугдыны воӧд чукӧртны тракторјас вылӧ задаткјјас.

11. Колхозӧ пырыг ӧти мӧска овмӧсјаслыг кукаџа мӧсјасӧ не богтны начкӧм вылӧ контрактатсја договорјас куџа.

Щӧктыны СССР-са вьешнӧј да внутрењнӧј торговла нуӧдыг народнӧј комиссариатлы

пöртны олөмө тајö постановленьнөсö.

12. Не леңны колхозникјаслыг торјөдны (отчислитны) колхозö колхозыг боқысса нажеткаыг законын индөм прөчентыг вылө (3-саң 10 прөчентöң нажеткаыс), көт көні да мыјдыра колхозникыс ужалис.

Оз ков колхозса правленьнөјаслы паныдавны колхозникјасөс колхозса ужалыг прөст кадө öтувја вөвјасөн ужавны вөрлеңөм кузалибө кыскагны, коллыгны, секи 40% нажеткаыс колхозниклөн колө ас ордас, колхозса көрымөн-кө секи вөвсө вердө да 60-70 прөцент нажеткаыг аслыс колө, аслас көрымөн-кө секи ужалигас вердө вөвсө. Цöктыны Колхоз-центрлы пöртны олөмө тајö постановленьнөсö.

II.

13. Былынжык индөм кок-
 һөдјас серті, сујны виқму вот
 жылыг 1930 вога февраль 23-д
 лунө леқөм положениеһөө (ССР
 Сојузса Закон Чукөр, 1930 во,
 13-д №, 144 статта) тащөм ве-
 жөмјас:

а) Бөчны содтөд 2-д стат-
 таса 1-д содтас бердө тащөм
 кывјасөн: „Кор Округувса ис-
 полком лөгөдас промышлен-
 нөј птисеводствоыг доходјас
 воталөм, сійө воталөмыс 1930-
 31 да 1931-32 воын оз вер-
 мы паскавны колхозјас вылө,
 а сің-жө колхозса шленјас тор-
 ја овмөсјас вылө“.

б) Бөчны 47-д статта бердө
 тащөм содтас:

С о д т а с: 1930-31 да 31-32
 војасын колхозјаслөн скөт по-
 мыг доход һөтө оз вотавгы,

в) Положењњөө гужоны 58¹, 58² да 65¹ тащом выль ставгајас:

58¹—Öтувја овмөсјасын мездыгө воталөмыг 1930-31 да 1931-32 окладнөј војасын став öтүвтөм скөтыс.

58²—1930-31 да 1931-32 војасын мездыгө воталөмыг став продуктивнөј скөтыс, кодi вiггө колхозјасса шленјас ас овмөсаныс.

65¹.—Пуктасјас вөдитан öтүвтөм жөр площадьјас, кызи пуктасјас вөдитан, сiз-жө мукөд колхозјаслөн, вотавгөны доход норма сертiыс кык мында чинтөмөн, кодөс лөгөдөма сiјө местаса пуктасјас вөдитан жөр доходјасыг.

Öтүвја пуктасјас вөдитан жөрјас вылө выльыг вөчөм площадьјас, кыз пуктасјас вөдитан, сiз-

жөимүкөд колхозжаслөн, эикөз
мездыгөны вот мынтөмыг кык
во чөж.

СССР-са Центральнөй Исполни-
телнөй Комитетын

председатель **М. Калыжин.**

СССР-са Народнөй Комиссар-
яс Советын предсе-

датель **А. И. Рыков.**

СССР-са Центральнөй Исполни-
телнөй Комитетын

секретар **А. Ленукидзе.**

Мөсква, Кремль,

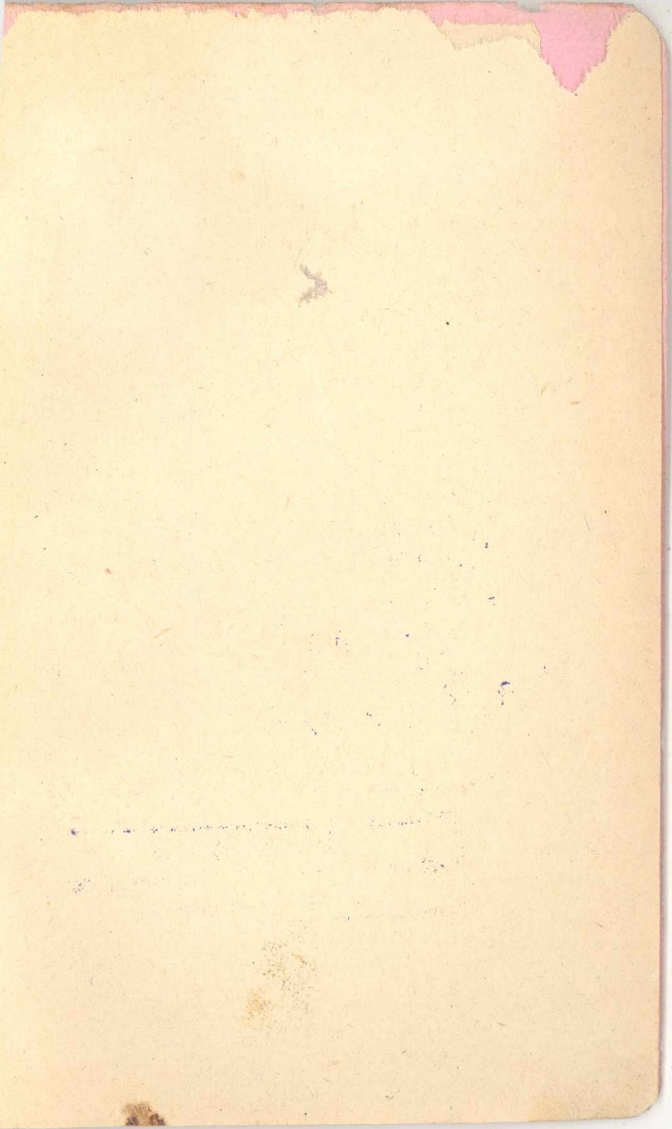
Апрель 2-д пун, 1930 во.

АБОЪЕМЕНТ
Обл. Центр. Библиотечалөн
— Сыктывкар —

Обл. № 289 тир. 2.000,

291_H085_1245

дОНЬЦ 20 ур.